

Petycje - narzędzie wpływu

Czym są petycje?

Petycja (łac. petitio 'atak; prośba; roszczenie' od petere) – prośba, pismo, podanie, zazwyczaj zbiorowe, skierowane do władz czy osób na wyższym stanowisku¹.

Petycjami są propozycje, które można składać do władz, postulując podjęcie określonej decyzji lub zmianę obowiązującego prawa.

Podstawą prawną do składania petycji w Polsce jest ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1195). Weszła ona w życie 6 września 2015 roku.

Co może być przedmiotem petycji?

Przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności:

- zmiany przepisów prawa,
- podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu ją wnoszącego, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

W petycji można domagać się zmiany prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu ją wnoszącego, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zadaniach i kompetencji adresata petycji².

W czym interesie może być złożona petycja?

Petycja może być złożona w interesie:

- publicznym, czyli np. wszystkich obywateli danej gminy;
- podmiotu wnoszącego petycję, czyli np. interesie własnym danej organizacji;
- podmiotu trzeciego, czyli np. sąsiada lub znajomego, ale za jego pisemną zgodą.

¹ <http://www.slownik-online.pl/kopalinski/27EFAD6B71BD6F24C125657D0003C962.php>, dostęp: 02.01.2016 r.

² <http://www.petycje.edu.pl/pl/18/przedmiot-petycji>, dostęp: 02.01.2016 r.

Kto może złożyć petycję?

Petycja może być złożona przez:

- osobę fizyczną,
- osobę prawną,
- jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów.

- **Petycje mogą składać m.in.: obywatel lub grupa obywateli, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy.**
- **Petycję może wnieść „każdy”, co jest interpretowane w taki sposób, że obywatelstwo nie ma znaczenia. Jeżeli chodzi o wiek – wymagana jest zdolność do czynności prawnych, a więc co do zasady ukończone 18 lat.**

Kto może być adresatem petycji?

Petycja może być złożona do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

Petycje można kierować m.in. do Sejmu i Senatu, premiera, ministra, rady gminy czy powiatu, wójta, burmistrza lub marszałka województwa, a także fundacji i stowarzyszeń wykonujących zadania publiczne.

Kiedy petycję można adresować do organizacji pozarządowej?

Petycję można adresować do organizacji pozarządowej wtedy, kiedy ta organizacja otrzymała środki publiczne na jakieś działania. Środki publiczne, czyli zarówno środki od administracji centralnej (np. z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich), jak i od samorządu (np. w ramach konkursów na zadania zlecone). Z sytuacją taką będziemy mieli także do czynienia, jeśli organizacja otrzymała dofinansowanie np. w ramach konkursu ogłoszonego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Postulat zawarty w petycji musi być adresowany do podmiotu mającego kompetencje w przedstawianej sprawie. Jeśli adresat ich nie ma, musi petycję przesłać do właściwego adresata w ciągu 30 dni.

Co powinna zawierać petycja?

Petycję składa się w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Petycja powinna zawierać:

- oznaczenie podmiotu wnoszącego petycję (np. imię i nazwisko, nazwa organizacji);
- wskazanie miejsca zamieszkania albo siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji;
- oznaczenie adresata petycji (do kogo kierowana jest petycja, np. wójt gminy, rada gminy, Sejm, Senat, fundacja);
- wskazanie przedmiotu petycji.

Jeżeli podmiotem wnoszącym petycję jest grupa podmiotów, w petycji należy wskazać:

- **oznaczenie każdego z tych podmiotów oraz osobę reprezentującą podmiot wnoszący petycję;**
- **miejsce zamieszkania lub siedzibę każdego z tych podmiotów.**

Jaka procedura obowiązuje przy rozpatrywaniu petycji?

1. Adresat petycji zamieszcza na stronie internetowej informację zawierającą skan petycji, datę jej złożenia i – po wyrażeniu zgody – imię i nazwisko albo nazwę autora petycji.

Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego niezwłocznie zamieszcza się informację zawierającą odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji, datę jej złożenia oraz – w przypadku wyrażenia zgody - imię i nazwisko albo nazwę podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, w interesie którego petycja jest składana.

Informacja jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji.

2. Petycja powinna być rozpatrzona bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia jej złożenia. W przypadku wystąpienia okoliczności niezależnych od podmiotu rozpatrującego petycję uniemożliwiających rozpatrzenie petycji w w/w terminie, termin ten ulega przedłużeniu, nie dłużej jednak niż o 3 miesiące.

Termin na rozpatrzenie petycji liczy się odpowiednio od dnia otrzymania petycji przez właściwy

podmiot albo od dnia uzupełnienia lub wyjaśnienia treści petycji.

3. Adresat ma obowiązek poinformować autora petycji – listownie albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej – o sposobie jej rozpatrzenia i o uzasadnieniu.
4. W terminie 30 dni od dnia złożenia petycji podmiot ją rozpatrujący wzywa autora do uzupełnienia lub wyjaśnienia treści petycji, gdy stwierdzi braki formalne.
5. Jeśli petycja została złożona w sprawie dotyczącej petycji już rozpatrzonej przez danego adresata, a w petycji nie powołano się na nowe fakty lub dowody, adresat może pozostawić tę petycję bez rozpatrzenia. Musi o tym niezwłocznie poinformować wnoszącego petycję.
6. Co roku, do 30 czerwca, adresat petycji umieszcza na swojej stronie internetowej lub stronie internetowej urzędu go obsługującego zbiorczą informację o petycjach rozpatrzonych w roku poprzednim.

O czym warto pamiętać przy składaniu petycji?

1. O tym, czy pismo jest petycją, decyduje jego treść, a nie forma. Wnoszący petycję może żądać podjęcia określonej decyzji lub wskazać akt prawa, o którego zmianę mu chodzi. Podaje także treść petycji i jej uzasadnienie. Aby petycja przyniosła jak najlepszy skutek, warto umieścić w niej liczne argumenty przemawiające za poparciem zawartego w niej postulatu³.
2. Petycję można złożyć w sposób tradycyjny (forma pisemna) lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Petycja składana za pomocą środków komunikacji elektronicznej może być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu oraz powinna zawierać także adres poczty elektronicznej podmiotu wnoszącego petycję.

3. Konieczne jest podpisanie petycji – anonimy nie są rozpatrywane.
4. Złożenie i rozpatrzenie petycji jest wolne od opłat.
5. Sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.
6. Rozpatrzenie petycji nie jest decyzją administracyjną.
7. Dane osobowe autora/ autorów petycji są chronione w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014r. Poz. 1182 z późn. zm.). Po

³ <http://www.petycje.edu.pl/pl/18/przedmiot-petycji>, dostęp: 02.01.2016 r.

wyrażeniu zgody przez podmiot wnoszący petycję lub podmiot, w interesie którego petycję złożono, przepisy ustawy przewidują możliwość ujawnienia danych osobowych (m.in. na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję).

8. Jeśli organ nie dotrzymuje terminów rozpatrzenia petycji określonych w ustawie możliwe jest złożenie skargi na podstawie art. 227–240 Kodeksu postępowania administracyjnego lub skargi do sądu administracyjnego na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w trybie przepisów ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.
9. Jeżeli organ rozpatrujący petycję nie wypełnia obowiązków informacyjnych określonych w ustawie, możliwe jest złożenie skargi na podstawie art. 227–240 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Niniejszy tekst ma charakter informacyjno-edukacyjny. Nie jest opinią prawną.

Opracowała: Iwona Raszeja-Ossowska